

ÄN/§11

Handläggare
Daniel Lindfors
Telefon: 08 - 508 36 235

Till
Äldrenämnden
19 november

Användandet av ruttjänster i Stockholms stad

Förvaltningens förslag till beslut

Äldreförvaltningen föreslår att ärendet läggs till handlingarna.

Eva Frunk Lind
Direktör

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Sedan möjligheten till skatteavdrag vid köp av hushållsnära tjänster infördes år 2007, så kallat rutavdrag, har köp av dessa tjänster ökat bland stadens äldre. Då det är tänkbart att detta kan ha inverkan på framtidens äldreomsorg är det av intresse att utreda sambandet mellan behovet av hemtjänst och äldres användande av rutavdrag för hushållsnära tjänster. Genom köp av ruttjänster ges den äldre möjlighet att själv styra över vilka hushållsnära tjänster som ska utföras samt i vilken utsträckning.

Bakgrund

Efter beslut i riksdagen år 2007 kan hushåll göra skatteavdrag vid köp av hushållsnära tjänster med upp till 50 % av arbetskostnaden, maximalt 50 000 kr per person och år. Hushållsnära tjänster i denna mening avser bland annat personlig omsorg, tvättning, städning med mera. Ur ett äldreomsorgsperspektiv kan skatteavdrag beviljas för arbete som tillhör hushållsarbetets kärnområde, som exempelvis omsorgstjänster och hushållsarbete i form av rengöring, underhåll och tvätt m.m.

kar densamma. Dessa är exempelvis typ av inkomst, kommunal skattesats samt om andra skattereduktioner görs. Detta medför att det ej finns någon absolut gräns för vilken inkomst den enskilde ska ha för att kunna göra maximalt rutavdrag om 50 000 kr per år. En fingervisning är dock att den del av skatten som utgörs av kommunal inkomstskatt och fastighetsavgift ska vara minst 50 000 kr per år, förutsatt att inga skattereduktioner görs i form av exempelvis ränteavdrag, förhöjt grundavdrag eller förlust vid fastighetsförsäljning. Om den enskildes skatt understiger 50 000 kr per år kan denne göra avdrag för hushållsnära tjänster upp till det belopp som denne skattat.

Ärendet

Sedan år 2007 har det skett en ökning av antalet äldre som köper hushållsnära tjänster med skattesubvention. Andelen över 65 år boende i Stockholm stad som nyttjade rutavdrag år 2007 var 1,4 procent, 1626 personer, för att år 2011 ha ökat till 11,5 procent, 14128 personer. Under samma period har andelen biståndsbedömd hemtjänst ökat med under en tiondels procent, i relation till den totala populationen över 65 år boende i Stockholm stad vid respektive mättillfälle. Liksom antalet individer med hemtjänst har ökat, har även genomsnittet för antal beviljade timmar per brukare ökat under perioden 2007-2011 för populationen över 65 år. Förändringen under denna period kan dock tillskrivas gruppen 80 år och äldre där en större andel hade hemtjänst år 2011 än år 2007. Inom denna grupp har även genomsnittet för beviljade timmar ökat med 4,3 procent. Stockholms stad tillämpar förenklad biståndsbedömning avseende trygghetslarm vilket innebär att personer över 65 år folkbokförda i Stockholm stad beviljas trygghetslarm utan särskild prövning. Detta har medfört en ökning av andelen äldre som enbart har trygghetslarm.

Man bör ha i åtanke att den statistik som finns tillgänglig för rutavdrag avser helår, medan statistiken avseende beslut om hemtjänst avser månadsvis. Vidare är det ej möjligt att veta hur många av de som köper ruttjänster som gör det regelbundet och hur många som köper vid tillfällen då behovet uppstår. Vidare kan statistiken ses som en indikation om hur fördelningen av omsorgstjänster framledes kan komma att fördelas mellan hemtjänst och omsorg som ej är biståndsbedömd och som således beställs direkt från utföraren.

	År 2011	År 2010	År 2009	År 2008	År 2007
Antal personer över 65 år	122 487	119 731	117 057	114 379	112 687
Antal personer som köpt rut-tjänster, över 65 år	14 128	11 023	5 750	2 826	1 626
Andel % som nyttjat rut	11,5	9,2	4,9	2,4	1,4
Andel % som har hemtjänst	12	12,3	12,3	12,4	12,2
Fördelat på åldersgruppen 65 – 79 år					
Antal personer	83 726	80 202	76 747	73 355	71 039
Antal personer som köpt rut-tjänster	8 594	6 679	i.u	i.u	i.u
Andel % som nyttjat rut	10,3	8,3	i.u	i.u	i.u
Andel % som har hemtjänst	4,6	4,7	4,8	4,9	4,9
Fördelat på åldersgruppen över 80 år					
Antal personer	38 761	39 529	40 310	41 024	41 648
Antal personer som köpt rut-tjänster	5 534	4 344	i.u	i.u	i.u
Andel % som nyttjat rut,	14,3	11	i.u	i.u	i.u
Andel % som har hemtjänst	28	27,8	26,4	25,6	24,7

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för upphandling och utveckling. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 12 november 2013. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen den 13 november 2013.

Förvaltningens synpunkter

Möjligheten att köpa hushållsnära tjänster med skattesubvention medför att den äldre har möjlighet att anlita privata utförare istället för biståndsbeslutad hemtjänst för hushållsnära tjänster som syftar till omsorg av den enskildas boende, exempelvis städning, tvättning och fönsterputsning. Förvaltningen

ser vidare att trygghetslarm, tillsammans med köp av hushållsnära tjänster, kan medföra att den äldres behov av hemtjänst uppkommer i ett senare skede av ålderdomen. Detta kan tänkas medföra att hemtjänsten kan rikta sina insatser mot de äldre som har mer omfattande behov av omvårdnad för att klara den personliga omsorgen.

Äldreförvaltningen vill vidare framhålla att ruttjänster inte kommer ersätta hemtjänsten för äldre som har ett omfattande vårdbehov alternativt för de äldre som ej har tillräcklig inkomst för att kunna nyttja rutavdrag.

Förvaltningen vill slutligen påpeka att den statistik som finns tillgänglig avseende köp av ruttjänster avser perioden 2007-2011 varför utvecklingen för år 2012 ej har tagits i beaktning. Det finns dock ingen anledning att tro att nyttjandet av ruttjänster bland äldre har avtagit.